

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 frt - kr.
Félévre . . . . . 5 : 50 :
Negyedévre . . . . . 2 : :
Egy hónapra . . . . . 1 : :
Egyenlő szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hónapos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többzetű hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj min den külön beiktatásért 30 kr.

A vetélytárs.

A legveszélyesebb ellenség mindig az, aki az üggyhöz nem méltó, aljas fegyverekkel küzd, mert sohasem tudni, hol és hogyan támad meg orvul.

A kis kereskedelemnek is van ilyen ellensége.

Nem tagadható, hogy abban az időben, amikor a kereskedelem csak városokban és nagyobb mezővárosokban fejtette ki tevékenységét, különösen iparcikkek árusítását illetően, — amikor jó országutaknak meg vasutaknak nyoma sen volt — amikor még a kereskedelem és forgalom alig bontakozott ki gyermekéveiből: a házalásnak nemcsak jogosultsága, de vidékiek részére egyenesen szükséges volt.

Immár, hála Istennek, más idő következett be s ezzel más erkölcsök, más szükségletek keletkeztek. A mi előbb a jövőnd kereskedelem csirája vala, eszköz, melylyel a vidékieket az ipar kétségképeiről iránt fogékonyvá tették, a mindennapi élethez szükséges cikkek megszerzésére: ez az eszköz, tudniillik a házalás, éppenséggel megakadályozza a modern és egészséges kereskedelem fejlődését, olyannyira, hogy a vidéki kereskedők egzisztenciája lesz általa fenyegetve és a kormány nem soká fog késni, hogy a házalást megfelelő törvény által szabályozza.

Egy üzletbe lépő fiatal ember három-négy éven át gyakornokoskodik és

szűk anyagi viszonyok közt kinlódik, hogy megszerezze magának a kellő üzleti gyakorlatot, melyet évek hosszú során át — mint segéd — kibővíti. Végre annyira vitte, hogy filléreiből megtakarított pénzén jó és divatos árukból megfelelő raktárt szerez be, üzletet nyit, önálló lesz abban a reményben, hogy jó és szolid áruival jó nevet és biztos egzisztenciát fog alapítani.

Ekkor jut eszébe egy proletáriusnak, aki kezével dolgozni restel, vagy olyasvalakinek, kinek tisztességes üzletben maradása nincsen, hogy házaló lesz. Van néhány koronája, bemege a városba a nagykereskedőhöz, kitől potom áron vásárol régi, kiselejtezett árukat, melyeket a nagy kereskedő jó hírnevére való tekintettel vevőinek kínálni nem mer.

Ezzel a kiselejtezett áruval utnak indul a házaló, nyakába veszi a vidéket és különösen a szegényebb sorsú néposztálynak kínálja azt. Szívesen megveszik tőle a cikkeit, a melyek színre, anyagra hasonlóak a helybeli kereskedő áruhoz és csak félannyiba kerülnek.

És a valódi, jó árukat tartó kereskedő kénytelen nyugodtan nézni, hogyan csalják meg a vidékieket, őt magát pedig a tönkretetés fenyegeti. Mi módon versenyezhetni ily áruval?

Mint az elősoroltakból kiviláglik a házalás által nemcsak a tisztességes kereskedő, az adófizető állampolgár fenye-

gettetik egzisztenciájában, hanem a vidéki lakoságnak legnagyobb része is kárt szenved, mert a házalóktól vásárolt áruk látszólagos olcsóságuk daczára még mindig tuldrágák, alig érnek valamit.

A kivételek ritkák. Ellenben gyakran fordul elő, hogy lopott árukkal házalnak, miáltal a házalás elősegíti a tolvajok csuf mesterségét.

Ily állapotok kulturállamban tartósak nem lehetnek, mert igazolják, hogy a házalásnak kifejlődött forgalmi viszonyaink mellett ma már létjogosultságuk nincsen.

A házalás a közerkölcs megmértelyezője és megkárosítja a szegény, tapasztalatlan népet.

Debreczen, április 9.

Boszniában magyar polgári adlátus.

Mióta Bosznia okkupációja meg történt, bár ha ez a magyar királyok hajdani jogcímén történetelt meg, és nagybárá magyar vér áran történt, a magyar birodalomnak nem igen volt része a szerzett tartományoknak, sem katonai, sem politikai, vagy törvényszolgáltatási ügyei vezetésében, mert azokat miként Dalmáciát, az osztrák sas kerítette körmei közé, úgy ott osztrák Beamterek vitték az ismeretes civilizatori munkát. Most bácskai lapok ujsagoják, hogy V o j n i c h István bárót, Bacs-Bodroghnegye főispánját közelebb boszniai polgári adlátussá nevezik ki. Vojnich bárót K a l l a y Béni, a közös pénzügymin. szemelte ki erre az állásra, mert a mostani polgári adlátus nyugalomba vonul. A bácskai

Legyen áldott a könnyű...

A Debreczeni eredeti lárczája.

Évek, évek, hosszú, kínos próbaévek!
Kétségbeestem, hogy czélig soh'sem érek.
Ég borult felettem, föld indult alattam...
Legyen áldott a könnyű, amelyet hullattam!

Akkor tudtam meg, hogy milyen kínok forrnak
Tökös mélységiben a földi nyomornak.
Édes anyám szive sokszor fájt miattam...
Legyen áldott a könnyű, amelyet hullattam!

Mit a könyvek száza meg nem tanít soha,
Megtanított arra kegyetlen, mostoha
Sorsom, melyet gyakran sirattam, sirattam...
Legyen áldott a könnyű, amelyet hullattam!

Szeretni tanultam a szenvedő embert,
Balvégzet ostora kit oly nagyon megvert.
Árva nyomorultnak a szívemet adtam...
Legyen áldott a könnyű, amelyet hullattam!

Szeretni tanultam az örökjő Istent,
Csillagtalán éjben aki örkődik fent,
Ki velünk van minden kínos pillanatban...
Legyen áldott a könnyű, amelyet hullattam!

Jánosi Zoltán.

Tragédia egy bálruha miatt.

Irta: Binét Gyula.

Héderkúti Feri, — a hivatal legkomikusabb alakja, — ezuttal a szokottnál is savanyubb arcot vágott. Fénytelen, beesett kis szeméit bambán legeltette az előtte fekvő papíroson.

Olyan neveltséges volt a kopott, kis szürke emberke. Neveltséges és sajnálatra méltó.

A vig életkedvű és csintalan hivatalbeli ifjakat csiklandozta a nevetés, ha erre a gyámoltalan, kis emberkére esett pillantásuk, kinek homlokán egy huszár főhadnagy által odarakott szarvakat mindinkább látták ki-nőni, míg a komolyabbak és az érettebbek valami mély sajnálkozást éreztek iránta. Ő pedig másolta hűségesen a szürke hivatalos aktákat. Másolt anélkül, hogy tudta volna mit. Saját halálos ítéletét is lemásoltathatták volna vele, azt is oly egyhangu unalommal és oly bambán másolta volna. Keze gépiesen vezette a pennát, gondolata pedig a Sas utca egyik házában kalandozott, hol az a csinos asszonyka, a kit ő úgy nevez, hogy «kedves fele-égem» Isten tudja, milyen nagyon izzad a tüzhely mellett, hogy pergezik homlokáról, arról a szép, derült, magas homloka-

ról az izzad s, míg számára elkészül az ebéd.

Aztán gondolt még sok egyébre is, az esedékes negyedévi házbérre, a mit már holnap kell fizetnie; nem volt nyugta a szabó miatt sem, ki azért a nyomorult 80 pengő forintért, a mivel adós a felesége számára készített bálruhaért, és belépőért már az árverést is kitűzette a lefoglalt összes ingó-bingó vagyonára. Hogy fogják majd a világ szeme láttára mindenét ellicizálni, a mi ugyan a kisebbik baj volna, de a felesége fehérselyem bálruhája és a hatyu belépőt is dobra verik. Ne neked Feri, lesz mit hallgatnod az asszonytól Jajveszékéles és sópánkodás hogy milyen szerencsétlen asszony, mennyire megverte őt az ur Isten ily gyámoltalan tehetetlen féjfel, ki még annyit sem tud megkeresni, a miből az ő bálruhája ki lehetne fizetni. Minek is kellett neki férjhez menni, maradt volna inkább vén leánykának. Az meg még gondoltnak is rémséges, hogy holnap ki tudja a házbért és a szabót fizetni. És amint így gondolt, szeme még bambább, arca még komikusabb kifejezést öltött. Olyan torzfigura volt az egész emberke.

«Kilincz kalang» hallatszott a déli harangszó. A mi Ferink szerint pedig a jó hivatalnok kötelessége a pennát rendesen helyére tenni, az irást megporozni, kalap, bot és felelő után nyulni, aztán tisztességes ember mód-

főispán kitűnő adminisztratív tehetség, azon felül hazafias érzesű magyar ember, aki helyén lesz nagyon, miot Bosznia polgári kormányzója. Összeköttetései s nagy vagyona révén méltóan fog reprezentálni a bosnyakok közt, a kiknek nyelvét is kitűnően érti. Utóda Bácskában hír szerint, Schmausz Endre szabadkai főispán lesz.

A király Berlinben. Biztosnak mondják, hogy Ferencz József király május elején meg fogja látogatni Berlinben Vilmos német császárt. A látogatás célja első sorban az, hogy a király jelen legyen a német trónörökös nagykorosításának ünnepén, másodsor pedig viszonzni akarja a király a német császár látogatását, a ki Erzsébet királyné temetésén tudvalevőleg Bécsben volt. A berlini udvar már megkapta azt az értesítést, hogy Ferencz József király május elején Berlinbe jön. Az udvar ezt az értesítést rendkívüli örömmel vette tudomásul s nagyszabású intézkedéseket fog tenni, hogy a fogadást különösen ünnepies legyen. Az ünnepség május 6-án lesz a legfényesebb, a mikor a német trónörökös nagykorosítási fogjak.

Az új választások. Belpolitikai kérdések közül a politikusokat leginkább az foglalkoztatja, hogy mikor lesznek az új választások. Azt a hírt terjesztik, hogy az országgyűlés az ötödik ülésszakot nem éri meg, mert az április 26-án megnyitott új negyedik ülésszak közben kirják az új választásokat. A választások idejére nézve eltérők a vélemények, abban azonban megegyeznek, hogy új választásokra addig nem kerül a sor, amíg a kuriai bírások oda s minden rendelkezésének érvényesítése biztosítva nincs. Hítra van a fuvardíjak megállapításának szabályrendeletekbe való foglalása.

A fuvardíjak szabályrendeleteinek sürgetéseiből magyarázták az új választások közeledését. A belügyminiszeriumból tudniillik most sűrűn mennek az utasítások és rendelkezések a fuvardíjak megállapítása dolgában a megyékhez. Az első utasítás az irányelveket szabja meg, melyek szerint az új szabályrendeletek megalkotandók. Ezt az utasítást most nyomon követte egy új rendelet. Ebben a rendeletben ki van mondva, hogy a vármegyék az új szabályrendeleteket május hó végéig kötelesek megalkotni s amennyiben a tavaszi közgyűlések megálapított napja ezt nem teszi lehetővé, rendkívüli közgyűlések s hivandók össze.

Ebből a siettető intézkedésből következtetik, hogy a kormány még a nyár folyamán véglegesen elintézi a fuvardíjak ügyét és aztán

őszszel a Házat feloszlatja és az új választásokat elrendelik.

KÜLFÖLD.

Dalmácia visszacsatolása.

A dalmát tartománygyűlés ápr. 7-ki ülésében folytatták a költségvetés tárgyalását. Zore (horvát nemzetipárti) ajánlja a radikális jogpártnak és a szerbeknek, hogy terjenek vissza a nemzeti párt kebelébe es béküljenek ki az olasz autonomistákkal, ha ezek feladják nemzeti álláspontjukat, továbbá határozati javaslatot nyujt be az ellen, hogy az állami hatóságoknál törvényellenesen használják a német nyelvet.

Milić (horvát nemzeti párti) visszutasítja a pártot ért szemrehányásokat a községi választások és a kormánytól való függés tárgyában és kijelenti, hogy a nemzeti párt s illardul ragaszkodik programjához, a mely a horvát államjognak oly irányu fejlesztésében áll, hogy Dalmátország egyesítessék Horvát és Szlavonországgal. A szónok elítéli a programját sovínisztának és nem realizálhatónak mondja. (Élénk tetszés a többségben.)

Perić és Trumbić (horvát jogpártiak) felelnek az előző szónok fejtegetésére és követelik, hogy a horvát nyelv az országban hivatalos nyelv legyen.

Nardelli udv. tanácsos, helytartósági előadó visszautasítja Kvekvicz azon fölvetését, mintha Kállay miniszter a dalmát községi választásokra befolyást gyakorolna és az állami közegeknek a községi választásoknál állítólag elkövetett erőszakoskodásaira nézve hivatkozik az ő tegnapielőtti czafolataira és megjegyzi, hogy a kormány csak a pártszüvedély korlátozására törekszik. Konstatálja, hogy azoktól az ideiglenes hivatalnokoktól, a kik a tartományi nyelv ismerete nélkül vétetnek föl, végleges kinevezetésük előtt a nyelv teljes ismeretét kívánják.

Oroszország terjeszkedése.

Tacomán át Majna-Frankfurtba az a hír érkezett, hogy Oroszország Kínától konzessziót kér a Luhantól Honanfuig, Kalgautól Pekingig vezető vasuti vonalakra. Oroszország ezenkívül az Angolországok megtagadott konzessziót is kérte a Sayenfutól Bianfuig vezető vasut építésére.

Az olasz új hadügyminiszerium.

Pancadi San Martino gf. tábornok, az új hadügyminiszter szenátorra és Zanelli tábornok hadügyi államtitkárrá nevezetett ki.

A háború.

Ismeretes az a diadal-mámor, ami az angolok Roberts terve szerinti sikeres felvonulását kísérte. Maga a vezér is e diadal-mámorban már ügygondolta, hogy utja Pretóriába csak egy gyönyörteljes séta lesz s mikor Oránje fővárosába bevonult, fejedelmi módon ünnepeltette magát, szükségtelennek tartotta s el is hanyagolta a hadviselesben sohasem felesleges gondos óvintézkedéseket. A burok azonban, a kik egy pillanatig sem pihentek, egyszerre körül vették a nagy angol sereget 3 oldalról s a burgherek, a kik fogadalmat tettek az angolok iránt való hűségére, egyszerre elkezdtek ismét mozgolódni. Robertsnek szét kellett forgácsolnia hatalmas sereget, hogy a szabad államot pacifikálja s későbbi előnyomulásában nyugodtan mehessen előre.

S mikor sok csapatát leküldte délre, a burok egyszerre megkerültek és Sanasportnál tönkretették a keleti szárnyat s megverték és visszaszorították erős elővédjét Brandfortnál. E két katasztrófa után Roberts sietve vissza hívta délre küldött csapatainak nagyobb részét, hogy Bloemfonteint megerősítse. E közben a burok lementek Roberts háta mögé s most sorban megtámadják és kapitulációra kényszerítik a visszamaradt angol csapatokat. Raddesburgnál a bloemfontein-fokföldi vasut közlemben 646 angolt ejtettek foglyul; Rouxvilleből, a mely város Oránzs déli sarkában van, vonulnak vissza az angolok, a wepeneri angol helyőrség is kapituláció előtt áll. — A burok most délen egyesülni akarnak s el akarják vágni Roberts összeköttetését a Fokfölddel.

Másfel hét óta szüntelen csatározás folyik Roberts szárnyai és a burok között s ez alatt a másfel hét alatt az angolok elvesztettek 1125 embert, Brandfortnál, a mint maga Roberts jelenti, az angolok vesztesége 10 halott 159 sebesült és 19 eltűnt.

Sannasportnál, a bloemfonteini vízművek mellett, háromszáznyolcvankilenc angolt fogtak el a burok, mennyi esett itt el, Roberts még nem jelenthette Londonba; Raddesburgban pedig hatszáznegyvenhat angol kapitulált a burok előtt. Ily körülmöyök közt aztán lelo-

jára a kedves feleséghez lépdelni, hol az emésztő gondok közepette is valóságos boldogság honol, ha a szép asszony föltje és a kedvencz eledel az asztalra kerül. Így hat minden rendben lett volna, csak a béli ruha nem hagyta sehogysem nyugodni, mert azt a lehetetlenséggel határosnak tartotta, hogy a feleségének megmondja . . . de bizony imádozt életbördám, nem lesz már béli ruha és belépőd. A szabó, mivel az aráért, most is adós vagyok, visszaköveteli a magáét, rzedasul meg minden czókmókjainkat adjuk. Hát bizony nagyon jó lesz szeretett élettársam és ajánlom meg akarom is, hogy szegény emberek módjára huzzuk meg magunkat egy szobas lakásban; a bálozásról is — a minaked nem való, mondj le.

Csak volna bátorsága ezt megmondani, hiszen amilyen jó és engedelmes feleség, bizonyára fogna rajta a jó tanács. Azt ugyan nagyon jó tudja, hogy az asszonynak sok és költséges uri passziói vannak, a mi az ő fizetéséből sehogysem telik; de hát én Istenem, létezik-e olyan barbar férj, a ki ily csinos szép feleség kérését megtagadja? Nem, dehogyan tudná ő azt tenni.

Gondolata mindinkább zavarodottabb lett. Feje zugott, mint valami gőzmozdony. Nem tudott magának a történetéről tiszta fogalmat alkotni.

Kisértéként lebegett szeme előtt felesége

vadonat új béli ruhája, minek oly végzetes sorsa leendő. De miként kell erről az asszonyt értesíteni? Ez a fogas kérdés kuszált hazaig a fejében: Hiszen ha nem volna oly veszedelmesen szép az asszony, meg aztán az unokabátyja, vagy kicsodája, a huszár hadnagy nem könyörög oly szépen érte, hogy most ez, most amaz kell az asszonynak, akkor mégis csak megmondaná valahogy, hogy: nem kell bizony önagyságának semmi, a mije van azt is eladja holnap a végrehajtó, de így brrr . . . még még gondolatnak is veszedelmes. Kitelek attól a heves vérű hadnagytól, hogy a helyszínén lekasabolja.

A halál kinos felélmével és zavarodott rettegéssel érkezett haza. Itt volt még csak mit ballgatnia. Azt hitte a boldogtalan, hogy felesége arról a veszedelmes írásról, az árverési hirdetményről mit sem tud, pedig dehogyan nem tudott. Ott volt kezében összegyűrve beszakítva: a corpus delicti.

— Itt van ni, még csak ez kellett — fogadta a jó ebedre készült férjét a szép asszony — holnap kilöknék bennünket a lakásból, holnap árverezik butorunkat. Eladják az új béli ruhámat is. Ezt mind neked köszönetem a miért oly gyáva tehetetlen férj vagy. Hanyag vagy, nem dolgozol, nem keresel semmit, a keveset a mit, keresel is elhumpolva a kávéházakban, a vendéglőkben, Tokaji, pezsgő es cognac az itald, (oh szegény aidozai, szí-

nét sem látta a tokainak, pezsgőnk és cognacnak mióta mégnősüt) nekem meg a világ szegény szemére tűrni és hallani kell, hogy árverelik el mind nemet, hogy adjak majd kézzől-kézre szép az istentelen kezek a fehér selyem béli ruhámat és a hattyu belépőt. Oh jaj én boldogtalan.

Tűszurás volt minden szó a jó Feri érzékeny szívének. Ugy tudta az asszonyt sajnálni. A maga nyomoruságára nem is gondolt csak az asszonyt sajnálta.

»Ne sirj, ne izgasd magad kedves feleségecskem; kifizetek haziurat, szabót, mindenkit, nem engedem a dolgot végsőig jutni. — Kifizetem, ha mindjárt a föld alól ásom ki a pénzt. Annak meg muszáj lenni, ha pedig nem, akkor . . .

Torkán akadt a szó, nem tudta folytatni. Valami sötét szándék /czikázott át az agyán. — Oly sötét volt a terv, hogy ily szép világos nappal kárhozatnak véte arról gondolkozni.

— Ugy is legyen, el kell mindent követned, hogy a hitelezőket kielégítsd. Jól tudtam, hogy nem engeded ezt a nagy szegényt, a mitől szemem kisülne, hogy megtörténjen. Hiszen te vagy az én jó és kedves ferjecs kem. És csokolta arczát, homlokát és fejét sokszor, nagyon sokszor.

Ezzel aztán egészen az asszony rabja lett, csinálhatott már vele amit akart. Arra is

hadt a diadal mámor s érthető, hogy Londonban kezdenek elkészíteni Roberts ellen s nagy izgatottsággal lesik a harczeri újabb híreket, mert a magántáviratok szerint a burrok most általános támadásra készülnek Bloemfontein ellen. De ezek a harci hírek éppen nem örvendetesek az angolokra.

London, ápr. 9.

A Reuter ügynökségnek jelentik Brandfortból 6-iki kelettel: Péntek éjjel De Wette tábornok azt az értesítést kapta, hogy az a brit hadsereg, amely megszállva tartotta Tabanehu O l i v i e r tábornoknak délről való elnyomulása következtében ezt a helyet elhagyta. De Wette elhatározta, hogy elfogja azt a csapatot és nagyszerű éjjeli mars után az Anulakopjéktól a Modder folyótól északra lévő vízművekhez ért. Az angol tabor nyugodtan aludt előrsők nélkül. De Wette azonnal felállította egy úteget és ezerötven ember megszállta az angolok körül emelkedő stratégiai pontokat. A kroonstadti és Bloemfonteini csapatok a vasuti állomás épületig es a drift alatt foglaltak állást. A mikor már elég világos volt, De Wette megadta a jeit és a burrok sáncokat és kartszökeket szöktek az angol táborra.

Az angolok között iszonyu zavardás támadt. A tüzekek az agyukhoz rohantak s egy távolabb lévő pozíció felé siettek, nagy öröme a vriburgi és bethulei legénységnek. Ezek az angolok puskatüzeltése ellenére előre nyomultak a nyílt csatateren. Az angolok még nem tértek magukhoz ijedségükből, De Wette fölbiztat a katonáit s maga fődözet nélkül a nyílt térsegen keresztül az angolok hadállása felé vágatott. Azalatt egy angol úteget gy magaslattal felé törekedett, amelyet a burrok sűrűn szálltak meg. A burrok egy lövést sem tettek, míg az angol tüzerség harmincz yardnyira nem ért. Akkor azután hatalmas puskatüz zudult az angolokra: Az á g y u k l o v a i t a t ü z e r e k e l e g y ü t t s o r r a l e l ö t t é k. Az aránzi burrok hét ágyut foglaltak el.

London, ápr. 5.

A Times jelenti Fokvárosból 5-iki kelettel:

Mind azok a részletek, amelyek a koornspruiti katasztrófáról most nyilvánosságra jutnak, olyanok, hogy egyrészt a burrok bámulatraméltó ügyességét, másrészt az angol tisztek csodálatos gondatlanságát és vigyázatlanságát bizonyítják. Az angol tiszteket a balesetek egész sora sem tanította meg arra, hogy részen legyenek.

rávehette volna a becsületes Héderkút, hogy sikkaszson, csak az volt a baj, hogy nem volt mit. Kecskére káposztát nem biznak.

Nyakába vette hát a várost es bekopogott minden jó barátjánál, hol pénzt remélni kölesön kapni, de szerencsétlenségére az egyik nem volt odahaza, a másiknak köszvény huzta a lábát és a nagy fájdalom úgy megrendítette a nyavajás elméjét, hogy a jó barátja kerését meg sem tudta érteni. A harmadik esküdjözik égre földre, hogy most éppen ebbe a perczebe küldte a szatécshoz az utolsó fillért, és nagyon sajnálta, hogy miért nem jött előbb öt percczel, akkor készséggel rendezésére bocsátotta volna tárczáját. Szóval megvolt mindenkinek az alapos kifogása, a mivel nyakukról lerázhatták. Támolyogva, tanácstalanul indult hazafelé. Forgott körül ötte a világ. Nincs tehát semmi reménye, hogy felesége bali ruháját megmenthesse. De mi lesz, mi következik most?

Fénytelen, bamba szeme egyszerre felélevenedett, rücskös arca sugarzott, egész lényé átszellemült. midőn ismét haza érkezett. Feleség derült tekintetét jó ómennek vélte.

— Ugye kifizettél már mindenkit? e szavakkal fogadta a belépő férjét. — Nem lesz holnap liczitáció? Megmarad az én szép bálruhám is? Nem kell ebből a három szobás lakásból sem kiköltözködnünk ugye? Rezendtél már mindent ugye?

Ugyanennek a lapnak jelentik Bloemfonteinből 6-iki kelettel:

Az öt angol század elvesztése annyiban szerencsétlenség, mert lehetővé tette a burkoknak, hogy keleti szárny mozdulatukat végrehajtsák. A burrok most vékony vonalban megszállva tartják a tért Sanaspostól egy Jägersfouteintól keletre levő pontig. A vasuti vonakat és az állomásokat az angolok jól őrzik, de védelmük nagyonnehéz őrzéstartó szolgálattal követel.

Gatacre tábornok a buroktól megszállva találta Reddersburgot és visszavonult Bethany felé a nélkül, hogy a burokkal harcba bocsátkozott volna.

A lapoknak azt jelentik Fokvárosból tegnapelőtti esti kelettel, hogy hír szerint a Bloemfonteinnel való távirati összeköttetés el van vágva.

London, ápr. 9.

Mafekingből jelentik április elsejéről: Az ételporciók borzasztó módon megapadtak s ha a várost mihamarabb föl nem szabadítják, a helyőrség éhség miatt lesz kénytelen magát megadni.

London, ápr. 10.

Fokvárosból érkezett távirat jelenti: Roberts lord nagy hiányt szenved lovakban, annyira, hogy egy ezredre alig esik 100 ló. A katonák közt tudógyuladás dühöng, mert az egyenruhák igen vékonyak s az időjárás zord.

Steyn energiája.

London, április 5.

Laurenzo-Marquezból jelentik: A kroonstadti volksrad ülésszaka mindössze öt óra hosszáig tartott. A volksrad elfogadott egy határozati javaslatot, amelylyel Kroonstadot tette meg ideiglenes fővárossá. Steyn elnök hosszabb beszédben a következőket mondta: A harczeri helyzet kedvezőbb, mint valaha volt, de még ha sikerülne is Angliának a két köztársaságot legyőzni, Franciaország, Németország és Németalföld nem fogják tűrni, hogy Anglia a két köztársaságot annektálja, Steyn elnök ezután előtérjesztette, hogy Oránzs szabadállam, a háboru folytatására felmíllió font kölcsönt vett fel Transzvaltól. A két köztársaság kormánya tudatta az angol kormánnyal, hogy ha az angolok a bur hadi foglyokat tovább is Szent-Ilona szigetere küldik, úgy a burrok az angol hadi foglyokat a johanneburgi földalatti bányákba fogják internálni.

Oh kedves Ferus, milyen jó vagy te és én olyan nagyon szeretlek.

Nem, kedves feleségem-kém, nem licitálnak nálunk holnap. Hitelezőimet kielégítettem és senkinek sem tartozom.

Másnap nagy népcsődület verődött össze Héderkútiék előtt. Sok mindent lehet potomáron venni, az huzza oda a sok népet. Nem hederit senki sem a szép asszony jajveszékeltésére, ki nagyon csodálkozik azon, hogy a nagybatyja a huszár főhadnagy nincs itt, hogy összevagdálna ezt a sok gézen-guz népséget, mint a répát. A jó Féri bamba ózédésére sem igen ügyelnek most. Az arverés legnagyobb rendben folyik. Tíz forint! Senki többet? Harmadszor! Leütik a dobót. És így tovább kiáltanak. Egyszerre a végrehajtó ércezes hangon kiáltja, egy fehér selyem bali ruha, hattyu belépővel 25 frt, először, másodsor! Senki többet? . . .

Mielőtt a dobót leütötték volna, hátul a szögletben hatalmas durranás hallatszik és Héderkúti Féri összeroncsolt koponyával holtan terült el a földön.

A jó bolond férfi élete árán vásárolta vissza felesége bali ruháját. És felesége ezért a nemes, férfias tetteért, jó és hűséges feleséghez ülően, könnyeket hullatott utána.

A burrokonszenv az Egyesült-Államokban.

A legújabb bur győzelmek következtében újabb táplálékot nyert az észak-amerikai bur-barát akciója. A bur-barát meetingek újra napirenden vannak az egész országban.

A demokrata párt vezetősége kijelentette hogy a legközelebbi elnökválasztásnál az új elnöktől az intervencziót fogja követelni. A newyorki és fiadelfiai iskolák tanuló nagy elkésedéssel elhatározták, hogy tizenkétezer aláírással ellátott szimpatiaátíratot küldenek Krüger elnöknek. Tegnap Fiadelfiában monstre meeting volt, amelyen az összes tanuló jelen voltak, s elhatározták, hogy Pretóriába követtséget küldenek, a mely Krügeret és az összes burokat biztosítani fogja az összes amerikai tanuló ifjuság szimpatiajáról.

Az elesett hős emléke.

Páris, ápr. 9.

Az a gyűjtés, a melyet a Liberté a Villebois-Mareuil ezredesnek állítandó emlékre indított, mindjárt az első napon 3216 frankot hozott. Ugyan e lap szerint Paul Vivien a párisi községtanácsban azt fogja indítványozni hogy Páris egyik utcáját Villebois-Mareuilről nevezzék el.

Viktória királynő Dublinban.

Az angolok agg királynője néhány nap óta Dublinban tartózkodik, a hol egyedül emlékeinek él, a melyek a dublini kis palotához kötik. Ötven évvel ezelőtt lépett Viktória, hercegi ferje kíséretében, először irlandi földre s a zerény ház mellett, a mely inkább vidéki kastélynak, mint királyi palotának látszik, néhány fat ültetett el, a melyek most ötven évvel később, diszei a ház körül elterjedő parknak.

A ház maga, a hol a királynő lakik, majdnem százötven éves egyszerű épület, a melyt 1784-ben vett meg a kormány az irlandi alkirály számára. Terraszokkal, mesterseges tavakkal és szép kerttel körülvéve, páratlanul szép és nagy park közepén fekszik.

A park kiterjedése hétszázhusz hektár, a melyekből ötszázhuszonhat hektár a közönség részére is nyitva van. Az óriás területen gyakorlóter, csendőrkaszárnya, katonák gyermekei részére szánt nevelőintézet, állatkert, katonai kórház van, továbbá a hatvanhat méter magas Wellington-obelisz és más dolgok. Az alkirályi palota ablakaiból a masfélmérföld bosszu széles orszagra lehet látni. Ezen az országon gyilkolta meg 1882. máj. 6-án hét összeesküvő Cavendish lord ir államtitkár és Burke Tamást, az a király helyettesét. — Minthogy a királynő azt kívánta, hogy ugyanazokat a szobákat rendezzék be számára, a melyekben 50 évvel ezelőtt lakott férjére, a windsori kastélyból hozatták a burorokat, mert a királynő szereti, ha megszokott burorait látja maga körül.

H I R E K.

* A városok kongresszusa. Győr városa a városok kongresszusának előmunkálatait megküldte Debreczennek. A tanács tegnapi ülésében tanulmányozásra a következőleg osztotta ki az előmunkálatokat: A közjogi részt kiadta Komlóssy Arthur főjegyzőnek, a pénzügyi részt Vecsey Imre tb. főjegyzőnek és Szabó József főszámvevőnek, az ipar és kereskedelmi részt Bészler Károly tanácsnoknak, a kultusz részt Roncsik Lajos tanácsnoknak. A kongresszuson való képviseltetés ügyében csak aztán határoz a tanács, ha a referensok véleményes jelentéseikkel elkészülnek.

* **A debreczeni országos magyar diákkongresszus.** Az ország minden részében élénken tárgyalja a főiskolai polgárság azt a nagy mozgalmat, melynek a körülmények szerencsés voltánál fogva a mi akademiánk hallgatói képezik központját s mely szokatlanul szépen közeledik a kifejlődés felé s ez a f. hó 28-án kezdetét veendő debreczeni országos magyar diákkongresszus. Szokatlanul szépen mondjuk e mozgalom fejlődését, mert az érdeklődés iránta rendkívüli. Alighogy szétküldte a rendező bizottság a meghívókat, sorra jelentik be úgy az egyetemek, mint a főiskolák képviselőit. Budapestről valami 50-en, Kolozsvárról 20-an, Nagyváradról 20-an Pozsonyból 10-en, Pécsről 6-an, Szigetről 5-en, Eperjesről, Kassáról, Sárospatakról, Selmeczről, hasonló számokban sorra jelzik az eljöveteleket. És az fogja igazán széppé tenni a debreczeni diákkongresszust, hogy itt valóban egész Magyarország műveltségének képviselve lesz.

Es maga a sajtó is országszerte foglalkozik a dologgal. Eltekintve a fővárosi lapoktól a vidéki sajtó organumok is a legmelegebben foglalkoznak ez ügygel s kezdik azt mint valóban komoly — sőt fontos dolgot részletesen tárgyalni. Többek között »Nagyvárad vezérlők közlője«-ben közli róla, amit mind azért emlíünk meg, hogy már előzetesen megindokoljuk ama nézetünket, mely szerint úgy találjuk, hogy nagyon is szűk markuan járt el úgy a város mint az iskola e rendkívül szépen ígérkező kongresszussal szemben, a mikor olyan fősvénykedő fontoskodással adott a céljaira segélyt, hogy a bíres, gazdag magyar városban még elszállásolni sem tudják jóformán a vendégeket, — ha azok csakugyan olyan szép számmal fognak jönni, mint a hogy kilátás van rá. — Tudomásunk szerint a z egyházmég nem határozott a segély ügyben, szép és helyén való dolog volna, ha legalább innen megkapnák, azt, amit kértek.

* **Új adónemek Debreczenben.** A tegnapi tanácsülés két új adónem behozatala felett folyt a vita. Szabó József főszámvevő a városi tanács elé terjesztette bőven indokolt ama javaslatát, hogy a város, mint más városok is tették, adóztassa meg a szódavizet. A városi tanács melletti a javaslat ügyében, határozna, előbb kikéri a jog- és pénzügyi bizottság véleményét. Nincs azonban kizárva, sőt a javaslat indokaira tekintettel, nagyon valószínű, hogy a jog- és pénzügyi bizottság is a főszámvevő álláspontjára helyezkedik. Szóval alapos a kilátás, hogy Debreczenben rövidesen dragább lesz a szódavíz.

Élénk és hosszantartó megbeszélés tárgyát képezte a debreczeni kerékpárosok megadóztatása is. Általános vélemény volt, hogy ez az adóztatás jelen viszonyaink közepette még a legtöbb jogosultsággal bíró megadóztatás lenne. Egyelőre azonban úgy állapodtak meg, hogy a szikvizadó elintézésének ügyét bevárja a tanács s azután teszi meg ez újabb adóra nézve a szükséges lépéseket.

* **A Kövesdy-féle alapítvány.** Kövesdy János tudvalevőleg az elepi tanyáját örök alapítványként juttatta Debreczen város kezelésé alá, hogy annak jövedelméből árva gyermekek ruházatának fel. Az alapítványt tegnapi ülésében tárgyalta a városi tanács s tette meg a kezelésére nézve szükséges intézkedéseket. Az elepi tanya évi 3000 forint bért hoz s ebből az első esztendőben 20 egész és 20 félárva gyermeket ruháznak fel, míg a fennmaradt pénz-

összeget 10késítésre fordítják. Évenként aztán megfelelő arányban a tanya és tőke jövedelméhez képest mindig több és több árvát ruháznak fel. A szegény árva gyermekek felruházása mindenkor okt. 20-án fog megtörténni.

* **A hetvenéves király.** Ez évi aug. 18-ikán ünnepli királyunk hetvenedik születésnapját. A bécsiek e nevezetes alkalmat nagy hódoló felvonulással akarják megünnepelni. Az eddigi t-rvek szerint a felvonulás az ő felsége születésnapjának előestéjén, auguszt. 16-án lesz es részt vesznek benne az összes becsi egyesületek. A felvonulás előmunkálatait egy ezres bizottság intézi, a mely már is szorgalmasan ülésezik. A díszmenetben résztvevő férfiak fekete ruhában fehér nyakkendőben tartoznak megjelenni a gyülekezés helyén, míg a nők öltözékai világosak lesznek. Azok az utcák, amelyeken a menet áthalad gazdagon feldisziitik lobogókkal.

Véres harc z civilek és katonák közt. Egyik külvárosi mulató helyen jó bor mellett vígan töltötték az estét Gyarmati Imre és Suller Gy. mester legények. A szomszéd asztalnál ülő két hadfi irigy szemekkel nézte, hogy a felszolgáló leány jobban kedveskedik a két mester legénynek, mint nekik. Nem is bírták sokáig szó nélkül megállani. — Először csak a szó járta, de később az üvegek s poharak kezdtek repülni s olyan záport zuditottak egymás felé, hogy a békés vendégek ijedten menekültek. Mikor az üvegek elfogytak, öltre mentek. A heves összekütközésben megvillant a szurony is, melylyel Gyarmati fején és Suller bal arcán kaptak súlyos sebeket. A verekedésnek a rendőrök közbelépése vetett véget. Gyarmatit és Sullert elfogták, míg a két közös hadseregbeli baka a szurony hátrahagyásával elmenekült. A harczteret csak az üveg csepegek ezer meg ezer darabja jelezte.

* **Zenede hangversenye.** Tegnapi számunkban közöltünk egy rövid udósítást a zenede hangversenyéről, de térszűke miatt jóformán csak atsiklottunk a program egyes pontjain, melyek közül pedig nem eéy, nagyon is megérdemi, hogy vele bővebben foglalkozunk. Ilyen volt Winkler Luiza kisasszony zongorajátéka, kinek rendkívül ügyes technika s az érzés, mely ezzel párosul és a melyet játékába önt, valóban meglepő. A kisasszony H i t e s s y Lajos tanítványa s játéka még egyrésztől önmagát a legszebben dicséri, másrésztől tanítójának is dicsőseget szerez.

* **Elgázolt öreg asszony.** Izgalmas jelenet tanui voltak azok, kik tegnap reggel a Csapó-utczán jártak. Jancsó Károly város kocsisa ugyanis a négy tüzes lóval vont szekéren sebes hajrással haladt végig a Csapó-utczán. A város lovai csak úgy repitették a könnyű szekeret. Papp Józsefnét éppen akkor vezette arra végzete, mikor a szekér nyíltabesen robotott az uton. Szegény süket asszony nem hallotta sem a szekér zörgését, sem pedig a kocsis kiáltását. A lovak elütötték s a szekér keresztülment két lábán. Dr. Bakányi kerületi orvos részesítette első segélyben a szerencsétlenül járt öreg asszonyt, fején és lábán szenvedett nagyobb sérüléseket.

* **Az olasz szélhámós.** Felhívtuk már a közönség figyelmét arra a rendőrségtől vett hirre, hogy egy olasz szélhámós Debreczen felé vette útját és hamis pénzekben utazik. Aradot, Kolozsvárt és Váradot már bejárta és

mindenütt folytatta üzelmét, Kolozsvárott leszámítoló és pénzváltó bankban 1100 lirát váltott be s mint ki dolgát jól végezte, tovább ment. Innen Aradra vonult, Aradról Nagyváradra. Aradon 4 drb. 500 lirás hamis bankjegyet számítottatott le. Nagyváradon e hó 5-én kísérletezett, de nem volt szerencséje.

Kolozsvárt a mut hó 3-ikán és 4-én a Biagini-szállóba volt szállva és Salvátor Galiatónak írta be magát. Impressáriónak adja ki magát, különben se színészt, se primadonnát nem protegál.

Salvator urnak egy másik neve Vitale Salvatore. A Leszámitoló bank nyilatkozata szerint 45 évesnek látszik, magas, szikár természetű, fekete hajzatu, kőszakálu ember, drapszin tavaszi kabát gyöngyház gombokkal volt rajta.

Most keresik ezt a furfangos csaló talánciat mindenfelé.

* **A becsület úgy kívánja.** A legfrisebb abbáziai pletyka hőse egy angol házaspár és egy nyalka huszártiszt. A férj ur kopasz, vén és feltékeny, a felesége nagyon szép kis asszonyka. A férje persze folyton a terebélyes császár agancsot érezte a homlokán s furfangosat fundált ki a felesége védelmére. — A leányos szépségű asszonyt a leányának adta ki mindenütt s így persze félve lebzelték körül az asszonyt a veszedelmes don Juanok. Szeretkezni szép asszonnyal ugyanis kedves divat, de leánynak udvarolni kész veszedelem mert ott horogra akadhat a hódító legény. — A rendszer fényesen bevált, s bár az asszonyt mindenütt körülrajongták, az ura nyugodt maradt.

Másfél hónap mult el így idilli boldogság között, a mikor egy napon daliás huszárhadnagy látogatta meg a nemes angolt s rövid bevezetés után kirukolt a kérésével.

— A lanyá kezét kérem, mi szeretjük egymást.

Az öreg ur rettentő zavarba jött s felesége pedig tülig elvörösödött.

— Hadnagy ur szolt a férj nagyon sajnálom, ez lehetetlen.

— De uram, mi régen szeretjük egymást s nekem azonkívül, hogy rezerv huszártiszt vagyok, szép vagyonom is van.

— Ismétlem uram, hogy ez lehetetlen.

— Pedig ennek meg kell lenni; mert a becsület így kívánja . . .

Az öreg ember aki nem vén ember, elképedve ugrott föl:

— Miféle becsület? Hogy érti ezt hadnagy ur?

— Az én becsületem és — a kisasszony becsülete.

A boldogtalan ember a homlokához kapott s érezte a tizenhetes császár agancsot. Azután bobogve kért időt a gondo kozásra. A kérő kezét csókolta a kisasszonynak, s megkönnyebbülten távozott. A nemes angol azonban még aznap összepakolta a kisasszony feleségét és elutazott Abbázából.

* **Az E. K. E. Erzsébet-lobogója.** — Felejthetetlen királynénk emlékezetét méltóképpen akarja kifejezni az Erdélyi Kárpát-Egyesület. Gyönyörű magyar motívumu »Erzsébet-lobogó«-t készítettett, melynek egyik oldalán a nagy királyné arcképe, másik oldalán az E. K. E. jelvénye látható. A zászlóanyai tisztet a király beleegyzésével Augusta kir. hercegnő vállalta el. A zászló ünnepélyes felavatása ez évi szeptember hónapban megy végbe, a kolozsvári Mátyás szobor leleplezése

és az E. K. E. etnografiai muzeumának megnyitásával kapcsolatban. A zászló-felavatási ünnepélyen Augusztó kir. herceg is részt vesz, azonkívül Erdélynek arisztokráciája is méltóképen képviselve lesz. Itt említjük meg, hogy a kolozsvári Matyas-házat a belügyminiszter az E. K. E. muzeumának céljaira engedélyezte.

* József Ágost kir. herceg, mint betegápoló. Már többször említettük, hogy József kir. herceg jószággazgatója, Libits Adolf kir. tanácsos veszedelmes megbetegedett Palermóban s a míg heteken keresztül élet és halál közt lebegett, folyton mellette volt József Ágost kir. herceg és neje. A Magyar Tengerpart most érdekes részleteket ír erről az esetről:

József Ágost kir. herceg és neje február hónap végén Tuniszba utaztak s magukkal vitték a családi jószággazgatót, Libits Adolf királyi tanácsost is. Márczius 10-én érkeztek vissza Európába s Palermóban kötöttek ki. Már a hajó rozszu volt Libits, Palermóban pedig annyira súlyosra vált az állapota, hogy meg kellett szállani a Hotel des Palmes-ban.

A kir. főherceg a város legelőkelőbb orvosait hívatta hozzá, akik azonban nem tudták megállapítani, napszúrás, láz, vagy egyéb betegség döntötte agyba a javakorboli férfit. Már másnap aggasztóvá vált a beteg állapota, s a kir. herceg táviratozott Alessandria Libits neje felé, aki vejevel, Bolgár Géza honvedfőhadnaggyal azonnal elutazott Palermóba.

A kir. herceg, aki ugyenabban a lakosztályban volt szállva, ahol a nagy beteg feküdt, egy percze sem hagyta el a szállót. Ejjel nappal ott volt a beteg ágya körül, s személyesen gondoskodott arról, hogy az orvosi intézkedéseket pontosan végrehajtsák.

Libits azonban egyre rosszabbul lett s egy napon eszméletét is elvesztve, agoniába esett. Az orvosok kijelentették, hogy legfőleg két vagy három órát élhet. A kir. herceg elküldött papért és az osztrák magyar konzulátushoz a temetés formalitásainak elrendezése végett, de azért a reményt nem adta föl és a maga esze szerint tett kísérleteket a haldokló megmentésére. Az orvosok távollétében forró borogatást tétetett a betegre és testét dörzsölte; fáradásainak eredménye lett; a beteg életben maradt. A mikor Libitsné és Bolgár főhadnagy megérkezett, akkor sem szűnt meg őrködni a betegben. Pedig Palermóban az időtűj a legveszedelmesebb influenza járvány dühöngött.

Közvetlenül a hercegi pár mellett levő szobában meghalt egy angol utas, a ki velük egyszerre jött Tuniszból, a szállóban pedig volt oly nap, a mikor minden pinczer és szolgáló betegnek feküdt. Márczius 11-től márczius 26-ig lebegett élet és halál közt a jószággazgató. Márczius 31-én megérkezett Bicskéről Palermóba Czewski Gyula dr. udvari orvos, kit József kir. herceg rendelt a beteghez. A kiváló képzettségű orvos azonnal konstataulta, hogy olasz kartársai helytelen diagnózis alapján kezelték Libitsot s egyúttal megállapította, hogy a beteg életét csakis az a kísérlet mentette meg, a melyet a kir. herceg tett rajta.

Intézkedéseinek meg lett az eredménye, hogy ápril 3-án reggel vonatra, külön szalonkocsiba szállíthatták a beteget s elvitték Fiuméba. József Ágost kir. herceg és neje

Nápolyig ugyanazzal a vonattal mentek s csak miután az orvos megnyugtatta őket, szállottak ki Nápolyban, hogy magukat kipihenjék s az olasz trónörökösrel találkozzanak. Fiuméba a jövő hét elején fognak megérkezni. Libits jelenleg a Villa Giuseppeben fekszik. Eszméletén van, de még nagyon gyöngye. József kir. herceg naponként többször fölkeresi a beteget.

* A Petőfi-társaság ülése. A Petőfi-társaság szép közönség előtt tartotta meg vasárnap felolvasó ülést, melynek némi ünnepies jeleget kölcsönzött S o m l ó Sándornak, a társaság legutóbb beválasztott új tagjának székfoglalója. Az ülésen az elnökök távollétében Szana Tamás elnököl. Elsőnek Prém József ült a felolvasó asztalhoz, hogy bemutassa „A modern misztikus dráma” cz. tanulmányának, Maeterlinck drámáira s ezek misztikus irányára vonatkozó fejtegetését.

Az érdekes tartalmas értekezést élénk tetszéssel fogadta s megtapsolta a közönség. Ezután K o r o d a Pál olvasta fel T o r k o s Lászlónak egy kedves kis kötemény-ciklusát ezen a czímen: V i r a g ö z ö n Utolsó S o m l ó Sándor lépett a felolvasó asztalhoz; hogy megtartsa székfoglalóját a társaságban, mely legutóbb tagjává választotta. O v i d i u s című drámájának első felvonását olvasta fel. Ez a dráma mintegy 15 évvel ezelőtt elnyerte a Teleky-díjat, s a N e m z e t i S z i n h á z az idén készült a bemutatására. Gyönyörű nyelvezet, színes, változatos jelenések s erős szinpadismeret jellemzik ezt a drámatípus mint S o m l ó többi darabjait.

Mutatóba közöltetjük O v i d i u s egy kis monológiáját.

Ovidius:

Mindenkinek van bármi kis tanyája,
Mit elfeledni nem lehet soha,
Hová nyugodni megtr tengerekről...
Mindenkinek van csendes otthona.
U mert, hogy minden megtalálja fészket,
Madár az ágon, vízben a halak,
Sűrű berekben ordító vadállat,
Csak én, vagyok, óh, én boldogtalan
Üzött madárként bolygó, hontalan!
De nem tűröm tovább, elég e kin,
A mult romokba hullt reményeim
Keseregve, nem sóhajtozom tovább,
Midőn szívemben ébred annyit vágy!
A tépett szárnyak bontakoznak újra,
Remény tűzésében ég borús szemem,
Bilincseit e lélek már meguntam
Magasra vágy repülni szellemem!
Szakadjanak hát szét a kötelékek!
Atyám ne hívjon többé gyermekének,
Nevét tagadja meg, kísérjen átka.
El innen el, egy boldogabb hazába.

A közönség hosszasan és lelkesen tapsolta S o m l ó Sándort. A felolvasó ülést zárt ülés követte.

* Éhínség Horvátországban. Eddig még a hegyes és kopár Lika-Krobava vármegyében szedte áldozatait az éhínség és az evvel járó különféle betegség. A horvát lapok most Zágrábmegye glinai és petrinjai járásból jelentik, hogy az éhínség ott is ijesztő mérvben pusztul. Így Farkasics közleg több lakosa két 15—20 éves fiatal ember és egy hatvan éves öreg asszony éhhalállal mult ki, Banije közlegben hasonlóan igen nagy a nyomor, a lakosságnak nincs ennie. A kormány megtett minden intézkedést, hogy az inséges vidékekre elemi szereket szállítsanak s meg a nyar folyamán iparvállalatokat szándékozik létesíteni, hogy a lakoságnak munkát és kenyeret adhasson. Az éhínség következtében több mint két ezer lakos vándorolt ki ez évben Horvátországból.

* A csár ajándéka Páris városának. Párisi tudósítónk táviratozza a következőket: Tegnap érkezett ide Mostavenko Vazul orosz tábornok, a ki egy rendkívül érdekes műtárgyat a csár ajándékát hozta Páris városának. Az ajándék Franciaországnak nemes fémből készített relikviatérképét ábrázolja drágakövekkel kirakva. A folyok platinával, az Océán lapos lazulival, az egyes városok drágakövekkel vannak megjelölve. Páris városát egy hatalmas gyémánt jelképezi. Az érdekes ajándék a kiállításon látható lesz.

* Erdőégés a Cserén. G o d a Gábor sámsoni lakos gondatlansága tűzveszélyt okozott e hó 4 én a Cserén. Kiment oda avar kaszálni s kaszálás közben pipára gyújtott és az égő gyufát eldobta, melytől a száraz avar tüzet fogott. A terjedő tűz belekapott a négy éves fiatal erdőbe, melyből mintegy 1200 □-öl terület leégett.

* Texas. Dickson bácsi a vén disznó egy esküvőn vett részt a minap. Alig kezdtek körül bordan a sült mikor Dickson bácsi szokott hidegvérével gancot vetett a tálat körülhordó inasnak. Az inas fölbukott, a tálat teljes erővel a éajos menyasszony fejéhez csapódott.

Dickson bácsi fölállt és harsány hangon így ordított.

— Kár, hogy nem tört el!
— Micsoda hát nem látja, hogy eltört?
— Hiszen ott hever a tálat ezer darabban az orra előtt!

— Nem a tálatról beszélek én!

— Hát miről?

A menyasszony fejét értettem.
A vőlegény egy éles késsel szépen meg skalpolt Dickson bácsit. A pecsenyét Dickson bácsi fejbőrére tették és úgy hordták körül.

Valaki most tőszót mondott Dickson bácsira, ki ciznikus módon nyilvánította köszönetét: kihúzt a toasztzó alól a széket. Ugy szék, mint a toasztzó ülőcsontja eltört.

— Két legyet egy csapásra, jegyezte meg Dickson bácsi és rágyújtott a menyasszony tömött hajfonatára.

Mire sikerült verekedés kezdődött, melynek csupán a kelő nap arany sugarai vetettek végét. (Arizona Kickerből átveve).

* Milyen időnk lesz Husvétkor? Azokat, kik csak ünnepnapon juthatnak egy kis szabad levegőhöz, bizonyára igen érdeklő az a kérdés, hogy milyen időnk lesz husvétkor. A szegedi „Metrologia” erre a kérdésre igen kedvezően felelt. Azt jósolja ugyanis, hogy husvétkor olyan szép idő várható, mely a kirándulókat tömegesen fogja a szabadba csalni. Április 15-én ugyan viharcsomópont van, tekintettel azonban arra, hogy holdtölte is erre a napra esik, ez paralizálni fogja a hideget. A hónap többi részében is kellemes idő várható, úgy hogy az április az idén egyáltalában nem lesz bolondos.

* Platina az erdélyi Kárpátokban. Egy könyvatos ujság szakkörökből vett értesítése alapján azt jelenti, hogy a Kárpát-hegység déli nyulványában platinált találtak. Miután megállapították, hogy a platina az anyakövezetben van benne, bizonyos, hogy a Kárpátok e része gazdag a nemes fémben melynek eddig kizárólagos termelőhelyül tekintették az Ural-hegységet.

Fekete Jakab uri divat üzletében (főtér, kistemplom mellett) **feltűnő szép tavaszi újdonságok** érkeztek. **Valódi angol, olasz és belföldi kalapok, fehérneműk, chikkes nyakkendők, zsebkendők, férfi és női harisnyák, nap- és esőernyők, karlsbádi cipők, valódi Zachariás-féle férfi és női bőrkezttyük,** nagy választékban, **olcsó s z a b o t t á r o n.**

* **Dr. Király Péter ügyvéd** lapunk munkatársa ügyvédi irodáját folyó április hó 12-én Széchenyi utca (kis-templom-utca) 19. sz. alatti helyiségbe helyezi át; ez a lakóház Kis-Uj-utca (Simonffy-utca) felől 20. számot visel.

x **Megvételre** kerestetik egy teljesen jó karban levő zongora. Ára 200 forintig lehet. Czim a kiadóhivata ban.

Színház.

Szép Heléna. Offenbach operetteje került az este a színpad gyöngye előadásban. Nagyon érezhető volt a kellő készültég hiánya, a miért az előadás vontatott volt s e vontatottságot még kellemetlenebbé tette a sok közbeszurt élez-faragás, melyet a szereplők megreszkíroztak s amely elhisszük hogy gördülékeny előadásban jól vette volna ki magát, de így biz az nem feleltette a készültséget.

Egyedül **K a l l a y Lujza** volt az, ki kiemelkedett ének és szereptudásával s a többiek közül szép hangjával, bajos alakjával, kedves játékával valóban ő mentette meg a mennyire lehetett az előadást. A mi taps elhangzott, az őt illetve s a szép számú közönség hálás is volt iránta.

Elhisszük, hogy nem a színészek egyenként a hibások az affele készültséget mert valószínűleg nem engednek nekik kellő időt a próbákra; de ebben az esetben az igazgatóságot illeti megrovás, mert a debreczeni színházlátogató közönség nem azt érdemeli meg, hogy ex abrupto adjanak be neki egy, egy különben jóra való darabot.

(bl.)

Színházi műsor.

Kedden, apr. 10-én berlet 159. szám »C» A görög rabszolgá. Operette 3 felvonásban.

Szerdán, apr. 11-en berlet 160. szám »A» Nóra. Színmű 3 felvonásban.

Csütörtökön, apr. 12-én berlet 161. sz. »B» Breznay Anne es Odry Árpád első feljéptéül; Az aranyember. Dráma 5 felvonásban. Irta: Jókai Mór.

Pénteken és Szombaton április 13 és 13-én szünet.

Vasárnap, apr. hó 15-en két előadás: délután 3 órákor felhelyárakkal: Telen, Eredeti népszínmű 3 felvonásban.

Este 7 és fél órákor, bérletszünetben: A pünkösdi királyné, Eredeti népszínmű 3 felvonásban.

Hétfőn, apr. 16-an két előadás, délután 3 órákor felhelyárakkal: Kuruczfurfang. Énekes színmű 3 felvonásban.

este 7 és fél órákor berlet 162. szám. »C» Pataki Béla első feljéptéül: Próbaházasság, Énekes bohózat 3 felvonásban. Irta: Gerő Karoly.

Szegénység és anarkhia.

— Társadalmi irányozkik. —

A feltámadás ezerkilencszázadik ünnepe elszomorító viszonyok közt virrad az emberiségre. A kontinens országaiiban kétségbeesztő szegénység es nyomoruság gyöttri a népesség túlnyomó részét, Transvaiban hónapok óta özönével foly az emberiség s Belgiumban egy sühancz gyilkos fegyverrel támad a világ egyik leggazdagabb nemzetének jövőbeli uralkodója, a walesi herceg életé ellen.

Mióta a minden oroszok czarjának kezdeményezésére az ismert békekongresszust megtartották, az egyet-mes világbeke megteremtésére irányuló nemzeti es nemzetközi törekvések alig voltak oly általánosak, mint napjainkban, amikor a világbeke propagandájának a nagyhatalmak nagyhatalmat, a sajtó is megnyerni iparkodnak.

De a béke apostolainak kiáltványát tularsogja az agyudörgés; az agyudörgest pedig tudórgi a nepek es nemzetek millió meg millió szegényeknek, nyomorultjainak hétségbeesett elkeseredés, a mely eddig hasztalan ostromolta a plutokraczia hatalmas sanciait es egy idő óta hajtóvadászatot rendez azokra,

akik a sánczok mögöl elő-előbujnak. Legyen az illető alkotmányos uralkodó avagy kényvur, monarcha vagy köztársasági államfő; aktív vagy passzív részese a hatalomnak, erős férfi vagy gyöngé nő: a mint a maga biztos sánczából kilép, ott leselkedik rá lépten-nyomon a sorsával elegendetlen elem boszuszomja, az anarkhia. Ott van többek közt Carnot francia köztársasági elnök es anygali jószívű királynék megrendítő esete. Legujabban pedig a walesi hercegé, a ki a legalkotmányosabb államnak is csak jövőbeli uralkodója.

Es nem csak a fejedelmek, jobb sorsu polgárok is kivannak tevé az anarktikus áramlatok pusztításainak. A pervesztés fel ellenfele ügyvédjét lövi agyon, a cseléd gazdáját támadja meg es üti le, a mezei munkás a földesurak es tisztjeinek vére es vagyonára szomjazik. Hogy juthatunk enyire?

Nem az államok, az emberi társadalom tévésztette el a maga útját, A társadalom, a mely egyes nemzetek szabadságharczai révén, legtöbbynire a legönfeláldozóbb, proletár elem olesón adott vére árán, egyetemes, transzcendentális nagy jogok es előnyök birtokába jutott s ezek segítségével ugy operált, hogy a vagyonszerzési szabád versenyben az idealisabb gondolkozásu elem alul maradt. A polgári es honfiai ö n f e l á l d o z á s csak adta tovább a köznek, az eszmének, az idealizmusnak azt amije volt, a polgári es honfiai s z á m i t a s pedig tapsolt a látványhoz es szedegette a letett áldozatokat. Mi természetesebb, ha megdöbentő is, mint az, hogy amikor annak nem maradt semmije, késsel es revolverrel követeli vissza áldozatait ettől, vagy ennek az utódaitól.

— »Nincs pénz« — mondják mindenütt. Ezt hallja a munkás, a kereskedő, a gazda, a kisiparos. Pedig ez nem áll. Van pénz, de nem olyan helyen, a hol azt a maga rendeltetésére, a közgazdasági viszonyok javítására es a közjótlet emelésére, hanem a közérdekre veszedelmes, magánoperációkra szokás fordítani.

A tehetős társadalom elfeledte, hogy a legveszedelmesebb elem az, a melynek nincs veszteni valója. A nagy világbeke-akció során talán helyénvaló volna első sorban arra gondolni, hogy mindenkinek lehessen valamije, a minek elvesztését fájlahatná. — Legtöbbynire szegénység az anarkhia szülő anyja, a mely bizony lényegesen másként értelmezi az irás szavait: Föltamadunk!

IRODALOM.

Petőfi 20 fillérért. Kiadóink szakítaniak vegre azzal a hagyományyal, mely az irodalmi remekeket ugyszólván csak a kiáltóságosak számára tette hozzáférhetővé, kik jól megfizethetik a könyveket. Pedig az irodalom nemzetivé, kicsinyek es nagyok, szegények es gazdagok közkinésévé csak ott valhatik, hol olesó kiadások révén mindenkinek merithetnek forrásiból. De talán üzleti szempontból sem rossz elv, mert a nagyobb fogyasztas esetleg ki-gyenliti az árak között mutatkozó különbséget. De ha ez nem is történik, akkor is meg kell a kiadóknak hozni ezt az áldozatot, mikor olyan köitokről van szó, mint Petőfi Sandor, akit ismernie kell mindenkinek, a ki magát magyarnak valja. Es így csak a legnagyobb elismeréssel fogadjuk az Athenium új 20 filleres Petőfi-kiadásait. Ő, szép kiállításban, tiszta nyomásu, csinos borítékú füzetben, melyek egyenként a nagy Irikus elbeszélő, hazafias, népies, es leiró, szerelmi köitemenyet es végül bordalait es vegyes köitemenyeit foglalják magukban, szórja a kiváló irodalmi intézet Petőfi hallhatatlan remekait a nagy közönség közzé. Es megvagyunk győződve, hogy ezuttal valóban a »nagy« publikum köze is, hogy Petőfi e fog terjedni, mint az olesó bibliák. Hisz biblia Petőfi is. A magyar nép biblijája, melyből a kicsinyesség es szomorú idejében nagy eszméket szív magába, melyből a közöny, az önzés es rideg korszakában langoló lelkesedést, önfeláldozást, mélysé-

ges hazafiai-es igaz emberszeretetet tanul. Hisszük es reméljük, hogy Petőfi az egyszerű köitőben, moly oly jól illik az ő szenteseges alakjára, új hódító körutra indul, hódító körutra az egyszerű nép, a szegények közé, a kiket ő anyira szeretett, a kikert ő annyit szenvedett. Es megdicsőült szelleme bizonyára örvendve tekint e néhány filleres füzetekre, mert hiszen ez volt az ő alma mindig, hogy a kunyhók nyomasztó csendjébe az ő dalainak csengése hozzon vidámságot, hogy érzései az egyszerű nép szívének hurján rezegjen végig. A husz filleres füzetekben nem gat a szegénység es e husz filleres füzetek kiadása nagyobb irodalmi érdem, mint a legnagyobb kjalításu, fényesen illusztrált diszműveké s drága ajándékkönyveké. Nem mulaszt-hatjuk el e kiadás paedagógiai fontosságát sem. Mert a tanítót, a tanárt nem fogja immáron többé bántani az az aggodalom, melyet egy Petőfi összes köitemenyét magabafoglaló köitetnek a fiatalabb tanuló kezébe való adása méltán kelthet benne. E füzetek között kiválogathatja a paedagógia szempontból legmegfelelőbbet es nyugodtan olvastathatja az alsóbb osztalyu növendékekkel.

KÖZGAZDASÁG.

Vizáradás. A néhány napig tartó esőzés után bekövetkezett a késői hó olvadás s az ország több vidékéről es külföldről is árvizet jelentenek. Legválságosabb a helyzet az ország nyugati határán, Sopronmegye körül. Szombathelyről irják, hogy N.-Kanizsa es Szomba hely között az egész vidék egy nagy tengerhez hasonlít, a melyből csak a vasuti sínek latszanak ki. A tegnapi érkezett vonatnak, a melyben a Boszniából visszatért balneologusok voltak, Szombathelyre kellett visszajérnie, mert Sopron felé nem tudott tovább jutni. Azt remélik, hogy nemsokára helyre állithatják a forgalmat. Ha ez nem volna lehetséges, a déli vasut vonatait Győr felé küldik.

Bécsből jelentik telefonon, hogy a péntektől kezdve teynapelőttag tartott esőzés fölolvasztotta a mult heten esett havat. A gyors olvadásból árviz származott, a mely nagy karokat okozott. A Duna es a Wen rohamosan áradnak. A városi vasuton be kellett szüntetni a forgalmat. Mödling egy része viz alatt van. Badenből es Brünből szintén árvizet jelentenek. Kaiser-Ebersdorf község egész nap nagy veszedelemben forgott, amely azonban este felé mikor az ég kiderült megcsökent. Ma már ugyszólván elmúlt a veszedelem, a kar igen nagy. Sok lakót ki kell költöztetni.

D r e z d a b a n az áradás miatt máttól kezdve szünetel a szász-cseh gőzhajtóársaság forgalma. Az Elbe egyre árad.

N e w y o r k b ő l is borzasztó felhőszakadást jelentenek, a mely közép-Texasban óriási karokat okozott. Nygyven ember életét vesztette. Austinban a Koorádó folyó töltései átszakadtak. Az austini hidról lezuhant vonat személyzete közzül senkinek sem esett baja.

A D u n a erősen árad s csak Paks alatt van apadóban. A földmivelési minisztérium vizrajzi osztályába érkezett jelentések szerint veszedelemről eddig szó nincs. De nagy a veszedelem a Raba es Rabca mentén. A Duna vizállása a tegnapi napon a következő volt:

Schörd ng 165 (+30), Passau 182 (+48) Aschach 222 (+39), Linz 125 (+67), S ruden 190 (+193), Stein 150 (+72). Bécs 146 (+66), Po sony 383 (+43), Komárom 403 (+54), Budapest 353 (+45), Paks 276 (+8).

Lehet-e zöldtrágyázással a földtermőképességét fenntartani? Hazánkban a zöldtrágya használata meg csak nagyon kevésé van elterjedve, pedig kétség sem szenved, hogy e trágyázási módnak sokkal nagyobb jelentősége van, mint a minót nálunk annak tulajdonitanak. Kétséget sem szenvedőleg be van bizonyítva, hogy homokos es egyéb könnyebb talajok termő erejét észszerűen keresz-tül vitt zöldtrágyázással fenn lehet tartani igen

csékely állatállomány mellett, sőt újabb az iránt folytatnak kísérleteket Németországban, hogy nem lehet-e kötött talajok termőképességét is kombinált műtrágya és zöldtrágyázással fenntartani. Egy nemetországi Arndt nevű földbirtokos több mint tíz év óta ez irányban kísérleteket obervarthai birtokán s azon nézetének ad kifejezést, hogy jóakarattal s megfelelő képességgel a nehéz talaj is olyan eredményesen művelhető zöldtrágyázással, mint a könnyebb, bár elismeri, hogy a zöldtrágyázás ilyen alkalmazása talán nem is mindenütt válik be. Fő kelleknek tartja, hogy az illető vidék csapadékos legyen s kizártnak tartja, hogy esőszezény vidéken is eredményesen lehessen kötött talajokon a zöldtrágyázást használni.

Birtok 220 kat, hold s van rajta 8 igás ló, 6 igás ökör, 3-4 tehén és 3 sertés, összesen tehát 18 számos marha. Csak minden 12,2 holdra esik tehát egy számos marha. Holott közepes viszonyok mellett is 4 drb, számos marhákat kell ennyi holdra esni. Ezen állatok csak 6-700 mázsa trágyát termelnek s hogy ezen csékely mennyiségű trágya dacára a birtok virágzik egyedül csak a műtrágyázással kiegészített zöldtrágyázásnak köszönhető.

A jelzett gazdaság legnagyobb mennyiségben rozsot, arpat, repcét s burgonyát termel. A rozs learatása után azonnal el lesz vetve a zöldtrágyának való mag, a mely következő tavasszal alászántván, utána burgonya következik. Az őszi árpa után többnyire repce következik. Zöldtrágyául első sorban a kék csillagfürt, részint magában, részint szürke borsóval keverten használtatik, másik sorban pedig a szeradella.

A szeradella áprilisban, a kék csillagfürt, illetőleg szürke borsó a felszántott tarlóra július vagy augusztusban vetetik. Ha megtörténik, hogy a nitrogénműtrágya hüvelyes termény augusztus 8 ig nem vehető el, akkor Arndt zöldtrágyául olajos retket és fehér mustárt termel, mivel csak 8 hetet igényelnek fejlődésükre. A szeradella kedvező esetben kat. koldanként 65-85 m/m. földföldtől zöld trágyát ad, a mi körülbelül 127 m/m istállótrágyával egyenértékű.

A zöld trágyákon kívül jelentékeny mennyiségű műtrágya is felhasználatik. Rozs és árpa alá rendszerint foszforsavat adnak, buza és zab alá ellenben megfelelő mennyiségű foszforsavon kívül még salétromot is adnak. A burgonyát Damara guanoval trágyazzák. A 220 kat. hold területre különben összesen 13 m/m. ammoniak-szuperfoszfátot és 132-134 m/m. 18%-os szuperfoszfátot használnak, tavaszkor pedig 75-80 m/m. chilisalétromot, 77-78 m/m. szuperfoszfátot és 187-193 mm guano-t hintünk el.

E trágya anyagok holdanként 12 kilogramm nitrogénnek, és 23,6 kg. foszforsavnak felelni k meg s a talajból elvont tápláló anyagot teljes mérvben pótolják. A termes hozam ennél fogva nemcsak állandó, hanem fokozódó is.

E példa nagyon oktatónan illusztrálja azt, hogy a zöld trágyázással kötött talajok termőképességét is fenn lehet tartani dacára az igen kevés állat-állománynak.

Kiszagdák a miniszterelnöknel. A miniszterelnöknel tegnap d. e. 11 órakor a magyar kiszagdák Eiső Kölcsonös Biztosító Szövetkezetének küldöttsége tisztelgett. A küldöttséget, a melyben 45 megyének közel 200 kiküldöttje vett részt, Mandorf Béla baró vezette, a ki a miniszterelnökötől a szövetkezet részére a kormányának erkölcsi és anyagi támogatását kérte ki a jogbiztosításra. A miniszterelnök, a ki a küldöttséget nagyon szívesen fogadta, megígérte, hogy annak kérését megfontolás tárgyává fogja tenni, de egyúttal kijelentette, hogy a szövetkezetnek mint az önségélyre alapított egyesülésnek első sorban a saját erejéből kell magát fenntartania. A miniszterelnök és vele együtt az egész kormány, mint a magyar mezőgazdasági érdekek leghívebb segítője, a kisbirtokosok szövetkezeti ügyét ezentúl is, mint eddig, támogatni kész.

CSARNOK.

Egy levél Lussinpiccoloi naplóból.

Irta: **Zivuska Andor.**

(Folyt. és vége.)

A feketébe olvadó szürke égbolton megszakadt a felhő, halvány ezüst fény verődött a megtépett rongyokra, s a szerte húzódo, s egymást kergető felhők közül egyszerre kicsillant a telt hold.

— Millio és millió hullam rengette képét.

Egy édes anya jóságos arcának megpillantása hosszú idő után, nem lehet edesebb mint a minő édes volt ennek a hold tanyérnak a megpillantása e perczen.

Szelid, kekes sugarai új életet öntöttek a társaságba, — még csak a kajüttbe internált betegek is föléledtek.

Csakhamar együtt voltunk, mind, — a nyolczan, úgy mint mikor elindultunk, s pár perc múlva vidáman csendült fel a megszelidült hullamokon lágyan rengő ladiokról a Lussin szigetén tanult gondola-dal.

Ki gondolt volna többet az átét veszélyre. A jólét mézéből elég egy csöpp, hogy napok évek szenvedését beigya, nem hogy örakét?

Elmult tíz óra éjjel, mikor a Lussinpiccoloi öböl «Bocca Vera» nevű bejaratán athaladtunk.

Édes érzés volt ez nagyon, hátunk mögött tudni a nyit tengert, előttünk látni a hold fényben fehér-n mosolygó kikötőt.

Az egész «Pens on Frizi» ott állt a parton. — Sőt más penzionbeliek is voltak páran.

Nagy volt az aggodalom. Biztosra vettük, hogy nyolczunkat megmarasztott a tenger valahol Lussin és Saasego között.

Hatalmas «Evvivva!» zúgott fel a parton, mikor a hold fényből kekesen fehérülő vitorlát megpillantották.

Mikor pedig az érkező Yacht oldalra megütődött a partban, tüntetésnek beillő zivaj támadt.

Marian ült legszélről, elsőnek lépett partra.

Négyen is ragadták meg egyszerre a kezét. Tíz kérdést is kapott.

— Hogy volt?! Mi volt?! Volt baj? Nem volt?! — felét sem érthette meg, nem is felét arra, hanem a saját örömtől dobogó szívere hallgatva felkiáltott:

— Csakhogy partot értünk!
Éles kacaj zúgott fel a Yacht-on gunyos met-zó, maró, mint a lug.

— Megdöbbenve fordult Marian vissza.

— Kaczajjak őt? mert igazat mond?! Kaczajjak, mert kimondja, amit mindenki vele együtt erez?

— Gyáva! barsogott felé — Gyáva! — Meglátszik, hogy Magyar! — a kacaj újra feltört, még élesebben, még erősebben, mint előbb, átragadt a parton állókra is; kacajni kezdettek azok is — ... nem volt köztük magyar senki.

Törként szökött szívembe a kacaj, megkorbácsolva a lelkem, arcomba kergette a véremet; mintegy sárkány ugrottam partra, nem éreztem egyebet semmit, csak azt, hogy az ujjam ökölbe szorul, csak azt, hogy az akar, szitkot, sértőt, fájót. Nő volt a kacagók csoportja majd mind. Nemán, remegő térdekkel hagytam oda őket egyetlen szó nélkül. — Fülelem zúgott, ajkam lihegett, mig mentem. Mentem, mint a kit üznek, kergetett a kacaj, a mig csak bele nem fult a távolba. Ekkor megálltam. Zöldre festett sétánypad állt előttem. Szinte rároskadtam arra.

Keserű, nagyon keserű érzés markolászta szívemet. Hát a rozs, a gyáva, a hülye, a bolond, mindig a magyar, mindig csak a magyar?! S kik előtt?! Kik előtt?!? Oly emberek előtt, a kik magyar földön egy kilométert sem utaztak soha!! Szomoruan bámultam a holdba, szeliden mosolygott az ott is, mint otthon.

Egyszerre gyöngye kéz érintette meg válsamat. Meglepően fordultam vissza. Megfagyott ajkamon a szó. Marian állt előttem. — Szelid, fekete szemei jóságosan fénylettek. Halovány volt nagyon.

— Freilein! — tördelém zavartan — az égre! Egyedül?!?

— Nem törődöm a Pension nyelvével — szólt határozottan. Nagyon lángolt az arca, mikor távozott. Biztos vágyok benne, hogy bolond do ogra készül. Meg akarom tudni, mit tervel?

Vissza akarom adni a kölcsönt! szólék s éreztem, hogy erősen arcomba szökik a vér. Holnap délben, az ebédnél, mikor mindenki együtt lesz, oly goromba módon fogom megtámadni a külföldet, hogyha van ezekben az emberekben becsületérzés, megfojtanak!

Szelid, ironikus mosolylyal nezett rám Marian.

— Ehez nincs jogunk barátom!

Alig bírtam szavakat találni.

— Nincsen jogunk? És ön mondja ezt? Ön? akit kikacagtak, meggunyoltak, a kinek a személyében egyszerre sértettek meg a «nő-t» és a «magyart»?!

— Egyiket sem sértették meg! — válaszolt Marian komolyan. Csak lekötözték mindkettőt.

— Lekötözték azzal, hogy nagy igazságról győzték meg — vágott szavamba Marian.

— Egy nagy igazságról, mondom, amit én meg is jegyzek magamnak jól, a mig csak élek!

Nemán tántorogtam a padhoz, meg kellett fogódnom, éreztem, hogy nagyon értelmetlenül merednek szemeim Marianra. Nem tudtam szólni.

Marian ajkán pedig újra átsiklott az a szelid, gunyos vonás s mig a sápadt holdfény mistikus bájta vont halvány arcára, csön-des, keserű hangon megszólalt:

— Igazat mondott a kacaj barátom, igazat a kacajt követő szó!

Nem az a gyáva, aki fél a veszélyben, hanem az, aki biztonságban lévén, elég csakcska kifecsegni, hogy felt a veszélyben!

Nyilt-tér.

Gyomor-bélhurut és elhályasodás-nál, a FERENCZ JÓZSEF keserűviz gyógyhatása páratlan. Ajánlatos csakis Ferencz József vizet kérni és nem budai, vagy egyéb elnevezést használni, mert több csékely értékű viz csalódásig hasonló vignettákkal jön forgalomba.

Tisztelet annak, a kit megillet!

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak Neunkirchenben, Bócs mellett, a következőket írják Altonából 1897. évi augusztus hó 11-iki kelettel:

Immár 70 éves vagyok, és 10 év óta csontizületi rheuma és hámorroid-csomó miatt szenvedtem, de segítséget nem lelhettem. Csúpan az ön Wilhelm-féle antiarthritikus és antirheumátikus vértisztító-theója volt képes bajomtól 3 hét alatt teljesen megszabadítani. Ezért önnök és a grófnöknek, kinek nyilatkozatát a lapokban olvastam, legjobb köszönetemet fejezem ki.

Legmélyebb tisztelettel

Ackermann Kristóf,
magánzó.

Altona Hamburg mellett Reichenstrasse 6.
Kapható minden gyógyszerertárban.

Debreczenben TÓTH BÉLA gyógyszerertárban.

Egyenkénti levélbeli oktatás

francia, angol és olasz nyelv, kereskedelmi számtan, levelezés, könyvvezetés, váltójog, szépirászat és szépirászat a levélbeli oktatás útján. Mintalevelek és prospectusok ingyen és bérmentve.

Director Leopold Pflzner

professeur diplôme

a cs. és kir. országos iskolatanács által engedélyezett francia nyelv-intézete

Bécs II. Bezirk. Ob. D. Naustrasse No 45 a.

BRA DY-féle
Máriaczei
gyomorcseppek

A védjegyre tessék vigyázni!

nagyszerűen hatnak **gyomor bajoknál**, nélkülözhetetlen és általános ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, fel-fujtság, savanyu felbűffogés, hasmenés, gyomorfájdalom, felesleges nyálkakilválás, sárgaság, undor és hanyás, gyomorgörcs, szűkölés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fej-fájásnál, a menyiben ez a gyomortól származott gyomortelherhelésnél étellekkel és italokkal, giliszták, majbajok és hámorhoikaknál.

Említett bajoknál a Brady-féle **MÁRIACZEI GYOMORCSEPPEK** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Vételnél csakis **Brady-féle Máriazellé gyomorcseppek** kérendők és vigyázni kell, hogy az a fenti védjegy és aláírással ellátva legyen és arra, hogy a régi hírnevű valódi Brady-féle Máriazellé-gyomorcseppek üvege 40 krba, kettős üvege 70 krba kerül, holott a **nem valódi, utánczolt és csekély értékű**, olesőbb árban, többnyire 35 kr-ért árusítottak.

Carl Brady, Apotheke zum „König von Ungarn“ Wien, I. Fleischmarkt 1.

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszerháza Budapest, Király-utca 12. sz.

Kapható Debreczenben: **Toth Béla**, **Mihalovits István**, **Dr. Rótschnek V. Emil**, **Tamássy és Balázs** gyógyszerészeknél. **Dioszegyben:** **Vaday Ignác**, **Ér Mihályfalván:** **Matray István**. **Hadházon:** **Farkas Odón**. **Kabán:** **Horváth Kálmán** gyógyszerészeknél.

Évad

Május okt.

Reichenhall fürdő.

Sós, savó- és legnagyobb német klimatikus gyógyhely a bajor Alpeseben. Sós-, kecskesavó, moór és egyéb kivonati fürdők. Kecsesavó, tehéntej, kefir alpesi fűnedvök, mindenféle savanyúvizek friss töltésben; legnagyobb pneumatikus kamarák, a belélegzések minden neme, sóskutak, terepcurák Oertel tanár rendszere után, hidegvízgyógyintézet és gyógytornászati. Legjobb hygienikus általános feltételű magas forrasú vízvezeték, csatornázás és fertőtlenítés. Kiterjedt parkok fedett sétautakkal, Croquet- és Lawn-Tenis-terek; közelben fenyves erdők és jól ápolott gyógyutak minden irányban és magassági viszonyban. Naponta a fürdő-zenekar által 2 hangverseny, évad színház, olvasóterem; vasút, távirat és telefon átlomások. Részletes leírásokat magyar nyelven is küld ingyen és bérmentve

a fürdő-bizottság.

Csak akkor valódi, na a háromszögű palack az itt levő szalaggal (vörös és fekete nyomás sárga papíron) van elzárva

Eddig felülmulhatatlan!

Maager Vilmos-féle

valódi tisztított

májolój

törvényileg védett csomagolásban

MAAGER VILMOSTÓL
BÉCSBEN.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgált és **könnyű emészthetőségénél** fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendelatik mindama eseteknél, melyeknél az orvos az **egész testi szervezet, különösen mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni.** — Egy üveg ára 1 forint és kapható a gyári raktárban Bécsben, III/3. ker., Heumarkt 3., valamint az osztr.-magy. monarchia legtöbb gyógyszerházában. **DEBRECZENBEN:** **Toth Béla**, **Mihalovits István**, **Dr. Rótschnek V. Emil** gyógyszerészek, **Rickl József** Zelmos, **Csanak József** fűszerkereskedő uraknál.

Főraktár és fölarusítás az osztrák-magyar monarchia részére:

Maager Vilmos Bécs,
III/3., Heumarkt 3.

Utánczások törvényileg üldöztetnek.

Az általam leggondosabban összeállított, tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerházában.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik.

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszerraktára **DEBRECZENBEN**, (Tisza-palota.)

Nyomatott Hoffman és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.